

2026-09-29 Nr. NV-2591

ĮSTATYMO PROJEKTAS Nr.: TAP-26-823(3); TAP-26-824(3) TAIS-26-8107(4); 26-8106(4)		DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS ARCHITEKTŪROS ĮSTATYMO NR. XIII-425 12, 13 IR 14 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO		
		Rengėjas	Svarstyta	Siūloma
Įtraukta į artimiausią Seimo sesiją	Pasirenkama ☒ Taip ☐ Ne	Aplinkos ministerija	Pasirenkama ☒ TAP ☐ LRV pasitarimas ☐ LRV posėdis ☐ Nesvarstyta 2026-09-22	Pasirenkama ☐ Svarstyti TAP ☐ Svarstyti LRV pasitarime ☒ Svarstyti LRV posėdyje ☐ Grąžinti tobulinti
Įgyvendina Vyriausybės programą	Pasirenkama ☒ Taip ☐ Ne			

SPRENDŽIAMA PROBLEMA

Projektas parengtas atsižvelgus į Įstatymo taikymo praktiką ir kylančius neaiškumus dėl nuostatų taikymo, siekiama tobulinti esamą teisinį reguliavimą **dėl architektūrinių konkursų organizavimo**.

Specialiųjų tyrimų tarnyba 2025 m. spalio 2 d. raštu pateikė antikorupcinio vertinimo išvadą „Dėl Architektūros įstatymo nuostatų, Vilniaus, Kauno ir Klaipėdos miestų bei Klaipėdos rajono savivaldybių teisės aktų, reglamentuojančių architektūrinių konkursų organizavimą“. Išvadoje nurodyta, kad „1.1. Kai kurios Įstatymo nuostatos dėl architektūrinių konkursų organizavimo yra pernelyg abstrakčios, todėl sukuria sąlygas jas nepagrįstai interpretuoti bei taikyti skirtingai arba netaikyti apskritai“ ir kad „1.1.1. Atkreiptinas dėmesys ir į tai, kad Įstatymo nuostatos nedetalizuoja, ku remdamosi savivaldybės galėtų skirstyti tam tikrus objektus pagal jų didesnę ar mažesnę reikšmę architektūriniu, urbanistiniu, valstybiniu ar viešojo intereso požiūriu.“

PROBLEMOS SPRENDIMO PRIEMONĖS

Siūloma:

- patikslinti architektūrinių konkursų organizavimo atvejus, sukurti sąlygas aiškiau taikyti įstatymo nuostatas;
- nustatyti, kad perkančiosios organizacijos, vykdydamos projektų konkursus, skirtus statinio architektūrinei ar urbanistinei idėjai išreikšti, šių konkursų sąlygas suderintų su Architektų rūmais;
- papildyti nuostata, kad konkurso sąlygose turi būti nurodomos meno kūrinių sukūrimo ir (ar) įsigijimo sąlygos;
- nustatyti, kad ne mažiau kaip 1 procentas statinio statybos sąmatinės vertės lėšų meno kūriniams sukurti ir (ar) įsigyti būtų skiriamas ne tik tais atvejais, kai statinio statyba finansuojama valstybės biudžeto lėšomis, bet ir tuomet, kai ji finansuojama savivaldybių biudžetų lėšomis;
- nustatyti, kad architektūros plėtros kryptis tvirtina Vyriausybė.

PAPILDOMŲ LĖŠŲ POREIKIS ☐ Taip ☒ Ne

Projektui įgyvendinti valstybės biudžeto lėšų nereikės.

ADMINISTRACINĖ NAŠTA (PRISITAIKYMO IŠLAIDOS) ☐ Taip ☒ Ne	GYVENTOJAMS	☐ Taip ☐ Ne
	ŪKIO SUBJEKTAMS	☐ Taip ☐ Ne
	VALSTYBĖS IR SAVIVALDYBIŲ INSTITUCIJOMS IR ĮSTAIGOMS	☐ Taip ☐ Ne
Siūlomi pakeitimai ūkio subjektams nesukels papildomos administracinės naštos.		

SUINTERESUOTŲ ASMENŲ ĮTRAUKIMAS IR PROJEKTO DERINIMAS

☒ TM ☒ FM ☐ AM ☒ EIM ☐ EM ☐ KAM ☒ KM ☐ SADM ☐ SAM ☒ SM ☒ ŠMSM ☐ URM ☐ VRM ☒ ŽŪM ☒ LSA
☐ Verslo asociacijos ☒ Profesinės asociacijos ☐ Nevyriausybinių organizacijų ☒ Kita

Projektas taip pat derintas su Konkurencijos taryba, Specialiųjų tyrimų tarnyba, Lietuvos statybininkų asociacija, VTPSI, VšĮ Statybos sektoriaus vystymo agentūra, Lietuvos architektų rūmais, Lietuvos architektų sąjunga, Lietuvos projektavimo įmonių asociacija.

TEISĖS AKTO PROJEKTO DALYKINIO VERTINIMO PAŽYMA

Konkurencijos taryba, Susisiekimo ministerija, Lietuvos statybininkų asociacija, VTPSI, VšĮ Statybos sektoriaus vystymo agentūra, Lietuvos architektų sąjunga, Lietuvos projektavimo įmonių asociacija **per nustatytą terminą išvadu nepateikė.**

Ekonomikos ir inovacijų ministerija, Energetikos ministerija, Finansų ministerija, Švietimo, mokslo ir sporto ministerija **pastabų ir pasiūlymų neturėjo.** Lietuvos architektų rūmai pritarė projektui, pateikė argumentus dėl pritarimo.

Lietuvos savivaldybių asociacija informavo, kad Projektui dauguma savivaldybių pastabų ir pasiūlymų neturi ir, kad derinimo metu gavo tik Vilniaus miesto savivaldybės pastabas, kurias pridėjo įvertinimui.

Į Teisingumo ministerijos, Žemės ūkio ministerijos, pateiktas pastabas atsižvelgta.

Su Teisingumo ministerija ir Kultūros ministerija pastabos suderintos darbo tvarka.

Projektas patikslintas pagal Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės pastabas ir pasiūlymus ir suderintas darbo tvarka.

Siūlymas nustatyti, kad architektūros plėtros kryptis tvirtina Vyriausybė, darbo tvarka suderintas su Vyriausybės kanceliarijos Strateginio valdymo grupe.

Išvada gauta iš Specialiųjų tyrimų tarnybos. Argumentai dėl Antikorupcinio vertinimo išvados pateikti derinimo pažymoje. Darbo tvarka suderinti nepavyko.

Projektas patikslintas pagal Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės pastabas ir pasiūlymus bei suderinta darbo tvarka.

Atsižvelgus į Tarpinstituciniame pasitarime pateiktą pastabą, Projektas patikslintas nustatant, kad Įstatymo pakeitimai įsigalios 2028 m. sausio 1 d., atitinkamai patikslinti įstatymo įsigaliojimo, įgyvendinimo ir taikymo terminai.

PASIŪLYMAI IR KITI SVARBŪS ASPEKTAI

Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupė išvadoje pateikė redakcinę pastabą. Aplinkos ministerija atsižvelgs į Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės pastabą iki teikiant Projektą pasirašyti Ministrui Pirmininkui.

Siūlome Projektą svarstyti Vyriausybės posėdžio dalyje.

PAŽYMĄ PARENGĖ

Ieva Bardauskienė

Ekonomikos politikos grupė, patarėja